

Redaksjonsutvalget

NORGE:

Lise Hovik

telefon +47 7380 5200

e-post: lise.hovik@dmmh.no

SVERIGE:

Ulla-Britt Eriksson

tlf: +46 730200495 / +46 11153345

e-post: ullabritt@facio.biz

DANMARK:

Astrid Guldhammer

telefon +45 - 9712 5264

e-post: guldastrid@hotmail.com

ISLAND:

Rannveig Thorkelsdóttir

tlf: +354-5529610

e-post: keldukot.ruv@simnet.is

FINLAND:

Hannah Kaihovirta-Rosvik

tlf: +358 50 3582083

e-post: hannah@ros-ka.com

Redaktør: Hetta Fredly

Leder

Provokasjon eller refleksjon?

Til dette temanummeret har vi ønsket å lete etter nyere former for politisk teater og drama. Målet var å kartlegge eksempler på dramafaglige virkemidler som i dag blir brukt med den hensikt å kommentere, sette fokus på, øke refleksjon rundt og få folk til å agere i forhold til visse sider ved samfunnet.

Vi i redaksjonen ønsket imidlertid å være forsiktede med å bruke termene "politisk teater" og "politisk drama", da dette muligens ville gi en smak av noe aggressivt, forhistorisk og masete. Er det slik disse begrepene blir oppfattet i dag? Uansett, vi valgte å kalle temaet "Drama/teater for forandring av samfunnet". Dette for å unngå å vekke fordommer, men samtidig belyse hvilken sprengkraft dramafaglige virkemidler kan ha når det gjelder å få fram og skape forståelse for et budskap.

Felles for flere av artiklene i dette nummeret er at de presenterer arbeider som kan settes inn i kategorien "relasjonell kunst". Her etterstrebes det at tilskuerne skal få en sterk berøring med verket, da man ofte blir oppfordret og i enkelte tilfeller tvunget til å ta stilling eller agere i forhold til det som skjer. Det ønskes engasjement for en problemstilling, et engasjement som i siste instans kan få en til aktivt å jobbe for forandring og forbedring.

Måten dette skjer på i dag er ofte i et spill mellom det politiske og dypt personlige, det fiktive og det "virkelige". *Her er det tvivl, flertydighet og manglen på en absolut sandhet, der dominerer. Det overordnede utsagn er dermed snarere, at der ikke er noget, der er endegyldigt sandt, ligesom demokratiet f.eks. ikke er en fast størrelse med et bestemt indhold. Det at utføre eksperimentet er selve pointen* (om Das Beckwerk, side 12).

Dette kan forvirre og frustrere mottakeren, men dermed kan også en årvåkenhet og et engasjement vekkes. Det er ikke vanskelig å se arven fra Brecht her.

Men i hvilken grad når kunstnerne fram med sitt budskap; hvilke virkemidler har sterkest effekt i forhold til å skape et ekte engasjement - ikke bare i settingen, men også i ettertid? Hvordan oppnår man et endret syn på den aktuelle situasjonen og vilje til handling for å forandre - også hos de som ikke allerede "er på parti" med avsenderen? Og i hvilken grad er avsenderen selv åpen for andre utfall enn de han/hun forestilte seg?

Dette er spørsmål det bør være viktig for alle engasjerte dramaaktører å stille seg. Forhåpentligvis gir dette temanummerets artikler deg som leser noen svar og ideer. Jeg håper du lar deg provosere, engasjere og inspirere, og at tekstene kan yppe til refleksjon og mot i eget arbeid.

Med ønske om ei fredfylt jul, og et forvirrende, årvåkent, engasjert og utviklende 2010!

Drama
Nordisk dramapedagogisk tidsskrift (46. årgang)
Ansvarlig redaktør: Hetta Fredly
Kongens gt 16, 0153 Oslo
Telefon: +47 97 66 63 61
E-post: redaksjon@dramaiskolen.no
www.dramaiskolen.no

Eier og utgiver
Landslaget Drama i Skolen (LDS)
Kongens gt 16, 0153 Oslo

Daglig leder Kari Strand
Telefon: +47 22 42 27 96
E-post: post@dramaiskolen.no

Kontingent fra 25. mai 2008
- ordinære medlemmer: 380,-
- studenter / pensjonister: 250,-
- grupper / skoler / institusjoner: 500,-
- bosatte utenfor Norge: 350,-
Kontonr. NOR 8200.01.02837

Forsidefoto Gorm K. Gaare
Layout Kirell Design, ellen@kirell.no
Trykkeri HamTrykk AS
Redaktørfoto Nina Vestby

LDS er tilknyttet FKS,
Fellesrådet for kunstfagene i skolen (FKS)
Kongens gt 16, 0153 Oslo
Telefon: +47 22 42 20 07
epost: nina@fellesradet-fks.no
www.fellesradet-fks.no

Vi takker herved alle bidragsytere på det hjerteligste.

ISSN 0332-5296 DRAMA

Blader merket © er medlem av
Den Norske Fagpressens Forening

fagpressen®

TF TIDSSKRIFT
FORENINGEN

Medlem av Norsk Tidsskriftforening,
www.tidsskriftforening.no

Drama 4-2009 årgang 46

Innhold

- 2 Redaksjonen
4 LDS-leder: Kristin Runde
5 Dramainfo
20 Praksisstafett-pinnen
37 Tegneserie av Hannah Kaihovirta-Rosvik
39 Kontoret på pulsen
- 6-23 **TEMA: DRAMA/TEATER FOR FORANDRING AV SAMFUNNET**
6 *Gry Ulfeng*: Et minefelt av problemstillinger
10 *Mindgroup*: After the Goldrush
12 *Gry Koch Jensen*: En kunstnerisk selvmordsaksjon
15 *Marianne Nødtvedt Nilsen*: Verket, kunstneren eller samfunnet?
18 *Agneta Josephson*: Tankar om Teater för förtrycka
20 *Knut Kristensen*: Lærestykker i undervisningen (Praksisstafett-pinnen)
- 22 **Karina Pedersen: Dramaarbeid i et ungdomsfengsel**
- 24 **DEBATT Bjørn Rasmussen: Kunstfagenes plass i utdannelsen**
- 26-32 **TEATERANMELDELSER**
Masterstudenter i drama/teater fra NTNU anmelder forestillinger fra Den Unge Gardes teaterfestival
- 33 **BOKANMELDELSER**
- 34 **Amalie Bernhardsen: SNUTT teaterfestival bidrar til nettverksbygging**
- 38 **Marte Sverdrup Liset: Fortelling i fagene (om LDS-kurs)**

Et minefelt av problemstillinger

Det omstridte kunstprosjektet *Miss Landmine* har skapt kontroverser rundt både kunstneriske og sosiale problematikker. Gjennom Den Kulturelle Skolesekken (DKS) formidles nå en tilrettelagt versjon til videregående skoler i Vest-Agder.

Den Unge Gardes teaterfestival

SNUTT Teaterfestival

